

**Informacja dotycząca adekwatności kapitałowej
Banku Spółdzielczego w Izbicy
podlegająca ujawnieniom
według stanu na dzień 31.12.2016**

Izbica 2017

Spis treści:

Wprowadzenie	3
1. Informacje ogólne o Banku	3
2. Informacje o zasadach zarządzania ryzykiem w Banku	4
2.1. Ryzyko kredytowe	7
2.1.2. Zarządzanie ryzykiem koncentracji zaangażowań	10
2.1.3. Zarządzanie ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie	12
2.1.4. Zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych	12
2.1.5. Zarządzanie ryzykiem rezydualnym	13
2.1.6. Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka kredytowego	14
2.2 Ryzyko płynności	15
2.3. Ryzyko stopy procentowej	19
2.4. Ryzyko walutowe	21
2.5. Ryzyko operacyjne	23
2.6. Ryzyko braku zgodności	26
2.7. Ryzyko biznesowe	27
2.8. Ryzyko kapitałowe	29
3. Fundusze własne (uznany kapitał)	30
3.1. Podstawowe informacje	30
3.2. Struktura uznanego kapitału	32
4. Adekwatność kapitałowa	32
4.1 Informacje ogólne	32
4.2. Wymóg z tytułu ryzyka kredytowego	33
4.3. Pozostałe wymogi kapitałowe	34
5. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym	36
6. Dźwignia finansowa	37
7. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze	37
Załącznik nr 1. Oświadczenie Zarządu Banku	

WPROWADZENIE

Niniejszy dokument stanowi wykonanie postanowień Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem”) oraz „Polityki informacyjnej Banku Spółdzielczego w Izbicy dotyczącej adekwatności kapitałowej”.

Bank dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji zawartych w niniejszym dokumencie zwanym dalej „Informacja dotycząca adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Izbicy” według stanu na dzień 31.12.2016r.

Wszelkie dane liczbowe zostały zawarte w tysiącach złotych.

Informacje prezentowane są na stronie internetowej www.ibsbank.pl.

1. Informacje ogólne o Banku

Bank Spółdzielczy w Izbicy, zwany dalej Bankiem, z siedzibą w Izbicy, ul. Gminna 2, wpisany jest do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000068026

Bank zrzeszony jest w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. Bank Spółdzielczy w Izbicy należy do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Zgodnie ze Statutem, Bank działa na terenie województwa lubelskiego. W 2016 roku Bank prowadził działalność w 10 placówkach:

- Centrala w Izbicy, ul. Gminna 2, 22-375 Izbica
- Oddział w Starym Zamościu, 22-417 Wierzba 24
- Oddział w Hrubieszowie, ul. mjr H. Dobrzańskiego „Hubala” 9, 22-500 Hrubieszów
- Oddział w Krasnymstawie, ul. Pocztowa 2, 22-300 Krasnystaw
- Oddział w Zamościu, ul. Piłsudskiego 31, 22-400 Zamość
- Filia w Gorzkowie, ul. Główna 9, 22-315 Gorzków
- Filia w Rudniku, 22-330 Rudnik 64
- Filia w Krasnymstawie, ul. Okrzei 15, 22-300 Krasnystaw
- Punkt Obsługi Klienta w Orłowie Drewnianym, 22-375 Orłów Drewniany 83
- Punkt Obsługi Klienta w Izbicy, ul. Lubelska 111, 22-375 Izbica.

Klienci Banku korzystają również z usługi bankowości elektronicznej BS online oraz 6 bankomatów należących do Banku, a także sieci bankomatów należących do innych banków.

Bank działa na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych, prowadząc operacje zarówno w złotych, jak i w walutach wymiennych (EUR, USD, CHF, GBP).

Podstawy prawne prowadzonej przez Bank działalności to w szczególności:

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (wraz z później wydanymi standardami technicznymi) zwane dalej Rozporządzeniem CRR,
2. Ustawa Prawo Bankowe z dnia 29 sierpnia 1997r. z późn. zmianami,
3. Ustawa Prawo spółdzielcze z dnia 16 września 1982r. z późn. zmianami,
4. Ustawa o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających z dnia 07 grudnia 2000r. z późn. zmianami,
5. Ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym z dnia 14 grudnia 1994r. z późn. zmianami,
6. Uchwały i rekomendacje nadzorcze Komisji Nadzoru Finansowego,
7. Statut Banku Spółdzielczego w Izbicy.

2. Informacje o zasadach zarządzania ryzykiem w Banku

Na podstawie art. 435 ust. 1, lit.a-d Rozporządzenia CRR Bank informuje, że posiada niżej wymienione uregulowania dotyczące strategii i procesów zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, struktury i organizacji odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacji za temat jej ujawnień i statutu lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie, zakresu i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka, strategii w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, a także strategii i procesów monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łączących ryzyko.

Zarządzanie ryzykami w Banku odbywa się na podstawie Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Izbicy przyjętej przez Zarząd i zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia jest zgodna ze Strategią Banku Spółdzielczego w Izbicy i podlega corocznemu przeglądowi zarządczemu i weryfikacji. Przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku wystąpienia znacznych zmian wewnętrznych lub w otoczeniu Banku.

Strategia zarządzania ryzykami w Banku Spółdzielczym w Izbicy zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka, jaki Bank może ponieść. Cele te mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limity wewnętrzne, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.

Szczegółowy opis procedur w zakresie zarządzania istotnymi ryzykami w Banku zawierają polityki i instrukcje dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka. Podlegają one bieżącej

weryfikacji (nie rzadziej niż raz w roku) i podlegają zatwierdzeniu przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku.

Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty Instrukcją sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Izbicy definiującą częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania są dostosowane do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka, zapewniając możliwość podejmowania decyzji oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania:

- 1) gromadzenie informacji,
- 2) identyfikację i ocenę ryzyka, polegającą na określeniu źródeł ryzyka zarówno aktualnych, jak i potencjalnych, które wynikają z bieżącej i planowanej działalności Banku,
- 3) zarządzanie ryzykiem, polegające na podejmowaniu decyzji dotyczących akceptowalnego poziomu ryzyka, planowaniu działań, wydawania rekomendacji i zaleceń, tworzeniu procedur i narzędzi wspomagających,
- 4) monitorowanie ryzyka, polegające na stałym nadzorowaniu poziomu ryzyka w oparciu o przyjęte metody pomiaru ryzyka,
- 5) limitowanie ryzyka,
- 6) raportowanie, obejmujące cykliczne informowanie Zarządu o skali narażenia na ryzyko i podjętych działaniach,
- 7) kontrolę i ocenę procesu zarządzania ryzykiem.

Do podstawowych ryzyk, które podlegają szczególnemu nadzorowi w ramach systemu zarządzania ryzykiem w Banku, zalicza się:

- 1) ryzyko kredytowe,
- 2) ryzyko płynności,
- 3) ryzyko stopy procentowej,
- 4) ryzyko walutowe,
- 5) ryzyko operacyjne,
- 6) ryzyko kapitałowe,
- 7) ryzyko braku zgodności,
- 8) ryzyko biznesowe.

W związku z wymogami art. 435 ust. 2 Rozporządzenia CRR, Bank informuje, że:

- 1) Zgodnie z aktualnym schematem organizacyjnym Banku członkowie Zarządu pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć stanowisko zajmowane w organie Banku (odpowiednio w Radzie Nadzorczej lub Zarządzie) lub organach innych podmiotów,

- 2) Członkowie Zarządu powoływani są przez Radę Nadzorczą Banku na wniosek Prezesa Zarządu, zgodnie z przepisami prawa i Statutem Banku. Prezesa Zarządu powołuje Rada Nadzorcza za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego,
- 3) Członków Rady Nadzorczej powołuje Zebranie Przedstawicieli, zgodnie z zapisami Statutu i przepisami prawa,
- 4) W Banku obowiązują procedury dokonywania ocen odpowiedności Członków Zarządu Banku oraz Członków Rady Nadzorczej, biorąc pod uwagę oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata. Oceny następczej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza zgodnie z Regulaminem działania Rady Nadzorczej. Oceny Członków Rady Nadzorczej dokonuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie z Regulaminem wyborów członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Izbicy,
- 5) W Banku nie został powołany oddzielny komitet ds. ryzyka. Podział odpowiedzialności, obowiązków oraz szczegółowy ich zakres zawiera Statut, Regulamin organizacyjny Banku oraz zakresy czynności poszczególnych pracowników zaangażowanych w proces zarządzania ryzykami,

Skład osobowy Zarządu oraz Rady Nadzorczej w trakcie 2016r. nie uległ zmianie.

Przepływ informacji dotyczącej ryzyka, kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej, jest sformalizowany i zgodny z regulacją wewnętrzną, definiującą częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących m.in. ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka, uznanie przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka, zapewniając możliwość podejmowania decyzji oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Izbicy uczestniczą organy statutowe Banku, wyznaczone komórki organizacyjne oraz pracownicy. Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pomiędzy pracownikami, czy też komórkami organizacyjnymi Banku. Komórki organizacyjne uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem zgodnie z zasadami określonymi w regulacjach wewnętrznych dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz z Regulaminem organizacyjnym Banku:

- 1) Rada Nadzorcza dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, jego skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Nadzorcza zatwierdza akceptowalny poziom ryzyka (apetyt na ryzyko) Banku określony w Politykach zarządzania poszczególnymi ryzykami oraz maksymalne poziomy wskaźników Dtl i LtV,

- 2) Zarząd Banku odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania ryzykami, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykami oraz, jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu,
- 3) Zespół zarządzania ryzykami i analiz odpowiada za gromadzenie, przetwarzanie, pomiar, monitorowanie i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowanie i aktualizacja regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami i adekwatności kapitałowej, opracowywanie projektów strategii, polityk i limitów ograniczających ryzyko. Zespół wykonuje testy warunków skrajnych z poszczególnych ryzyk oraz z adekwatności kapitałowej. Szczegółowe zadania Zespołu zarządzania ryzykami i analiz zawarte są w regulacjach Banku z zakresu zarządzania poszczególnymi ryzykami i oceny adekwatności kapitałowej,
- 4) Audyt wewnętrzny przeprowadza kontrole poprawności zarządzania ryzykami, bada i ocenia adekwatność i skuteczność kontroli wewnętrznej w Banku w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, analizuje metodyki i procesy zarządzania ryzykami Banku oraz ich zgodność z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi Banku, przeprowadza ocenę poprawności wyliczenia minimalnego wymogu kapitałowego oraz jakości procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego, a także ocenę przeglądu i efektywności tych procesów w zakresie ryzyk formułuje rekomendacje zmierzające do likwidacji nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie przeprowadzanych analiz, kontroli i przeglądów,
- 5) Komitet kredytowy Banku - opiniuje transakcje kredytowe przekazywane do decyzji Zarządu oraz propozycje klasyfikacji ekspozycji pod względem kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorców prowadzących działalność gospodarczą lub rolniczą,
- 6) Stanowisko windykacji, monitoringu i przeglądu zabezpieczeń opracowuje projekty regulacji wewnętrznej dotyczącej windykacji i restrukturyzacji wierzytelności Banku, przeprowadza i monitoruje procesy restrukturyzacyjne i windykacyjne należności Banku oraz monitoruje obowiązki kredytobiorcy, posiadającego ekspozycje kredytowe w grupie „zagrożone”, wynikające z umowy kredytu,
- 7) Główny Księgowy odpowiada za lokowanie nadwyżek środków pieniężnych oraz za wycenę aktywów i pasywów,
- 8) Pozostali pracownicy Banku mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny występowania zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

2.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością wystąpienia strat finansowych spowodowanych nie wywiązywaniem się kontrahenta Banku z zobowiązań wynikających z warunków umowy. Z uwagi na możliwość poniesienia przez Bank relatywnie dużych strat, ryzyko kredytowe istotnie wpływa na działalność Banku.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego, równocześnie cechującego się dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych. Minimalizacji ryzyka kredytowego służą obowiązujące w Banku regulacje i procesy kontrolne.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku przebiega w następujących etapach:

- 1) Identyfikacja czynników ryzyka kredytowego,
- 2) Ocena oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka (limity),
- 3) Monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka,
- 4) Wdrażanie technik redukcji ryzyka,
- 5) Zarządzanie ryzykiem rezydualnym (w tym analiza ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie – zgodnie z zapisami Rekomendacji S),
- 6) Zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych, zgodnie z Rekomendacją T,
- 7) Testy warunków skrajnych,
- 8) Weryfikacja przyjętych procedur,
- 9) Kontrola zarządzania ryzykiem kredytowym.

Bank zarządza ryzykiem kredytowym zarówno w odniesieniu do pojedynczej transakcji jak i do całego portfela kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczego kredytu polega na:

- 1) Badaniu wiarygodności i zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu, w oparciu o zweryfikowane pod względem wiarygodności dokumenty, dostarczone przez klientów,
- 2) Wykorzystaniu w ocenie zdolności kredytowej i zabezpieczeń dostępnych baz danych,
- 3) Prawidłowym zabezpieczaniu zwrotności ekspozycji kredytowych, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku, gwarantującym zwrotność kredytów,
- 4) Bieżącym monitoringu zabezpieczeń kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń hipotecznych w całym okresie kredytowania,
- 5) Dokonywaniu okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzeniu rezerw celowych,
- 6) Prawidłowym prowadzeniu windykacji i nadzoru nad trudnymi kredytami,
- 7) Kontroli działalności kredytowej.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego przeprowadzane jest za pomocą:

- 1) Monitorowania i raportowania ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji wierzytelności,
- 2) Monitorowania i raportowania jakości, struktury i dynamiki portfela kredytowego,
- 3) Monitorowania i raportowania adekwatności dokonywanych odpisów i wielkości tworzonych rezerw na należności z grupy „zagrożone” oraz sumy pomniejszych podstawy tworzenia rezerw celowych,

- 4) Monitorowania ekspozycji kredytowych, w tym ekspozycji z grupy „zagrożone”, ich struktury, czynników ryzyka,
- 5) Monitorowania kredytów udzielanych podmiotom i osobom, o których mowa w art. 79. Ustawy Prawo bankowe,
- 6) Monitorowania procesu ustanawiania prawnych zabezpieczeń spłat ekspozycji kredytowych,
- 7) Pomiaru poziomu pokrycia ekspozycji kredytowych prawnymi zabezpieczeniami ich spłaty (w szczególności zabezpieczeniami w postaci hipotek na nieruchomościach), w tym przeciętny poziom bieżącego LTV,
- 8) Analizy struktury portfela kredytowego w wielu przekrojach,
- 9) Przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych polegających w szczególności na:
 - a. organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych,
 - b. rozdzieleniu funkcji operacyjnych od oceny ryzyka,
 - c. rozdzieleniu funkcji oceny ryzyka pojedynczej transakcji na etapie wniosku od funkcji monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji,
 - d. prawidłowym przepływie informacji,
 - e. odpowiednim doborze i szkoleniu kadr,
 - f. nadzorze nad działalnością kredytową.

Ograniczanie ryzyka kredytowego:

- 1) w zakresie działań systemowo – organizacyjnych jest wynikiem określenia odpowiedniej strategii i polityki kredytowej Banku, w szczególności przyjęcia odpowiednich procedur kredytowych (regulaminy, instrukcje, wytyczne, metodyki oceny zdolności kredytowej, inne zalecenia), a także limitowania koncentracji kredytów, ustalenia podziału kompetencji decyzyjnych,
- 2) w zakresie działań realizacyjnych, Bank określa i odwołuje się do tych regulacji, które dotyczą rozpatrywania wniosków kredytowych, opiniowania i kolegialności podejmowania decyzji kredytowych, zawierania umów kredytowych, przyjmowania zabezpieczeń spłaty kredytów czy postępowania z kredytami zagrożonymi,
- 3) działania kontrolne to sprawozdawczość kredytowa, monitoring, tworzenie i kontrola rezerw celowych na aktywa obciążone ryzykiem oraz kontrola poziomu limitów zaangażowania.

Zespół zarządzania ryzykami i analiz sporządza kwartalne raporty z dokonanego pomiaru ryzyka kredytowego, obejmujące: ryzyko łącznego portfela kredytowego, ryzyko koncentracji, ryzyko rezydualne, ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych. Raporty te są przedstawiane Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej w terminach wynikających z Instrukcji sporządzania informacji zarządczej.

W Banku funkcjonują procedury wewnętrzne dotyczące zasad klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych, które wskazują tryb podejmowania decyzji w sprawie sposobów klasyfikacji i poziomu tworzenia rezerw celowych. Instrukcja „Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym

w Izbicy” oparta jest o zapisy Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Jako ekspozycję przeterminowaną, Bank uznaje każdą należność z tytułu kapitału lub odsetek, jeżeli przeterminowanie przekracza 90 dni, a przeterminowana kwota przekracza 500 zł w przypadku ekspozycji detalicznych i 3 000 zł w przypadku pozostałych klas ekspozycji.

Ekspozycjami zagrożonymi są należności poniżej standardu, wątpliwe i stracone.

Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa kryteria: kryterium terminowości (terminowość spłaty kapitału lub odsetek), kryterium ekonomiczne (badanie sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy, poręczyciela).

Rezerwy celowe są tworzone, aktualizowane co do wysokości oraz rozwiązywane:

- 1) z uwzględnieniem kryterium terminowości – miesięcznie,
- 2) z uwzględnieniem kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej podmiotów prowadzących działalność gospodarczą – kwartalnie,
- 3) z uwzględnieniem stanu prawnego zabezpieczenia branego pod uwagę przy pomniejszaniu podstawy tworzenia rezerw celowych – miesięcznie.

Zmianę stanu wartości rezerw na należności bilansowe w okresie od dnia 01.01.2016 do dnia 31.12.2016 roku (w tys. zł) przedstawia poniższa tabela

Wyszczególnienie	Należności normalne i pod obserwacją	Należności poniżej standardu	Należności wątpliwe	Należności stracone	Razem
Stan na początek okresu	64,10	18,52	0,47	134,58	217,67
Zwiększenia rezerw celowych	44,75	4,09	6,26	203,26	258,36
Wykorzystanie rezerw					
Rozwiązanie rezerw	21,97	4,57	2,44	34,18	63,16
Stan na koniec okresu	91,60	7,84	8,45	285,38	393,27

Udział należności z grupy „zagrożone” w portfelu kredytowym na 31.12.2016r. wyniósł 2,80%. Udział obliża kredytowego w depozytach ogółem ukształtował się na poziomie 79,15%, natomiast w sumie bilansowej 70,76%.

2.1.2. Zarządzanie ryzykiem koncentracji zaangażowań

Celem zarządzania ryzykiem koncentracji jest zapewnienie odpowiedniej dywersyfikacji portfela aktywów pozwalającej zredukować ryzyko kredytowe związane z niewypłacalnością podmiotów charakteryzujących się podobnym profilem działania (branża), wielkością zaangażowań wobec pojedynczych podmiotów lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie (w tym wynikających z art. 71 i art. 79 Ustawy Prawo bankowe), a także

zapewnienie odpowiedniej dywersyfikacji zabezpieczeń pozwalającej zredukować ryzyko zmian rynkowych wartości przyjętych zabezpieczeń kredytowych.

System identyfikacji, pomiaru i raportowania ryzyka koncentracji jest częścią systemu zarządzania ryzykiem kredytowym. Proces jest zgodny z wymaganiami regulacji zewnętrznych i w zasadniczej części oparty o rozwiązania informatyczne implementowane na potrzeby sprawozdawczości obowiązkowej. Raportowanie odbywa się zgodnie z systemem informacji zarządczej w cyklach kwartalnych.

Wybór instrumentów zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań, mających na celu dywersyfikację tego ryzyka uzależniony jest od zidentyfikowanego poziomu ryzyka kredytowego, przy zachowaniu zasady proporcjonalności względem profilu ryzyka Banku. Bank zarządza ryzykiem koncentracji poprzez stosowanie i monitorowanie systemu wewnętrznych limitów, przyjętych zasad udzielania kredytów oraz stosowaniu kilku form zabezpieczeń danej ekspozycji kredytowej. Stosowane limity wewnętrzne służą zapewnieniu właściwego poziomu ryzyka koncentracji w Banku i stanowią system ostrzegania przed nieplanowanymi zmianami profilu ryzyka koncentracji w Banku. W przypadku wykorzystania limitu na poziomie ustalonym przez Bank, podejmowane są działania w celu ograniczenia poziomu koncentracji zaangażowań. Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem koncentracji przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji regulacji wewnętrznych. Proces zarządzania ryzykiem koncentracji podlega badaniu i ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej.

Bank ma określony w Statucie obszar geograficzny, zatwierdzony przez Komisję Nadzoru Finansowego, poza którym nie może funkcjonować. W związku z powyższym Bank nie wyznacza dodatkowych limitów odnoszących się do struktury geograficznej ekspozycji kredytowych.

Struktura zaangażowania kredytowego według branż oraz kwota należności zagrożonych i rezerw celowych na dzień 31.12.2016r. (w tys. zł)

Nazwa branży	Zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe	Należności normalne i pod obserwacją	Należności zagrożone	Rezerwy celowe
Rolnictwo	24 887	24 802	85	69
Przetwórstwo przemysłowe	5 014	5 014	0	0,3
Wytw. i zaopatr. w energię elektr., gaz, wodę	2 269	220	2 049	132
Handel hurtowy i detaliczny	11 069	11 047	22	17
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	1 632	1 632	0	0
Obsługa nieruchomości	7 260	7 260	0	0
Administracja publiczna i obrona narodowa	8 442	8 442	0	0

Pozostałe	30 688	30 206	482	175
-----------	--------	--------	-----	-----

2.1.3. Zarządzanie ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie

Zarządzanie ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie ma na celu zapewnienie bezpiecznej i efektywnej działalności Banku w tym obszarze w długoterminowej perspektywie.

System identyfikacji, pomiaru i raportowania ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie jest częścią systemu zarządzania ryzykiem kredytowym. Proces jest zgodny z wymaganiami Rekomendacji S.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, obejmuje stałe monitorowanie, pomiar i ocenę:

- 1) poziomu zaangażowania Banku w EKZH,
- 2) jakość portfela kredytowego w grupie tych ekspozycji,
- 3) wartości indywidualnie istotnych ekspozycji kredytowych,
- 4) wahań cen na rynku nieruchomości oraz ich wpływu na ryzyko kredytowe EKZH,
- 5) poziom wskaźnika LtV dla ekspozycji kredytowych oraz portfela kredytowego,
- 6) wpływu zmian stóp procentowych na ryzyko transakcji kredytowej,
- 7) struktury długoterminowych aktywów i pasywów Banku.

Raportowanie ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie odbywa się w ramach systemu informacji zarządczej w cyklach kwartalnych. Pewne typy raportów wykonywane są z półroczną (realizacja polityki) lub roczną częstotliwością (testy warunków skrajnych, analiza źródeł długoterminowego finansowania, analiza rynku nieruchomości).

W celu ograniczenia poziomu ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie oraz wyznaczenia akceptowalnego poziomu apetytu na ryzyko, Bank stosuje limity wewnętrzne oraz wyznacza parametry i wskaźniki dla portfela tych ekspozycji.

Limity wewnętrzne określają oczekiwaną strukturę portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, zapewniają jego dywersyfikację, zgodną z ogólną strategią i polityką Banku, a także stanowią system ostrzegania przed nieplanowanymi zmianami profilu ryzyka tego obszaru. Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem EKZH przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji regulacji wewnętrznych. Proces zarządzania ryzykiem koncentracji podlega badaniu i ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej.

2.1.4. Zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych

Zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych ma na celu zminimalizowanie poziomu ryzyka kredytowego portfela detalicznych ekspozycji i stworzenie bezpiecznej struktury tego portfela. Istotnym elementem ww. ryzyka jest prawidłowo przeprowadzona ocena zdolności kredytowej klienta oraz wiarygodność wszystkich osób zobowiązanych do spłaty detalicznej ekspozycji kredytowej.

Proces zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych obejmuje w szczególności:

- 1) analizę struktury produktowej, jakości detalicznych ekspozycji kredytowych oraz poziomu i adekwatności rezerw,
- 2) ustalenie i przestrzeganie limitów ograniczających ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych,
- 3) wymogi dokumentowe w zakresie badania zdolności i wiarygodności kredytowej,
- 4) korzystanie z wewnętrznych i zewnętrznych baz danych,
- 5) system uprawnień do akceptacji ryzyka,
- 6) ograniczanie strat poprzez zabezpieczenie detalicznych ekspozycji kredytowych,
- 7) odpowiednie administrowanie detalicznymi ekspozycjami kredytowymi,
- 8) procesy monitorowania detalicznych ekspozycji kredytowych i dochodzenia roszczeń,
- 9) przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
- 10) zastosowanie narzędzi wspierających ocenę zdolności i wiarygodności kredytowej oraz zarządzanie ryzykiem portfela detalicznych ekspozycji kredytowych.

System identyfikacji, pomiaru i raportowania ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych jest częścią systemu zarządzania ryzykiem kredytowym. Proces jest zgodny z wymaganiami Rekomendacji T.

Raportowanie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych odbywa się w ramach systemu informacji zarządczej w cyklach kwartalnych. Pewne typy raportów wykonywane są z półroczną (realizacja polityki) lub roczną częstotliwością (testy warunków skrajnych, analiza wyznaczania maksymalnego stosowanego w Banku poziomu DtI).

Na potrzeby zabezpieczania i ograniczania ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku wykorzystywane są procedury wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem kredytowym, system limitów oraz przyjęte zasady udzielania i monitorowania kredytów. Stosowane limity wewnętrzne służą zapewnieniu właściwego poziomu ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku i stanowią system ostrzegania przed nieplanowanymi zmianami profilu ryzyka tego obszaru. Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji regulacji wewnętrznych. Proces zarządzania ryzykiem koncentracji podlega badaniu i ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej.

2.1.5. Zarządzanie ryzykiem rezydualnym

Ryzyko rezydualne wiąże się ze stosowanymi przez Bank technikami redukcji ryzyka kredytowego, które mogą okazać się mniej efektywne niż oczekiwano.

Celem systemu zarządzania ryzykiem rezydualnym w Banku jest monitorowanie tego ryzyka, zapewnienie skuteczności technik redukcji ryzyka kredytowego oraz eliminowanie ryzyka związanego ze stosowaniem zabezpieczeń kredytowych. W zakresie pojedynczej zabezpieczonej ekspozycji kredytowej Bank monitoruje jakość i wartość przyjmowanych

zabezpieczeń przez udzieleniem kredytu i w trakcie trwania umowy kredytowej (w szczególności hipoteki), dopasowanie umów ochrony kredytowej w zakresie terminów. W odniesieniu do portfela ekspozycji kredytowych bank monitoruje sytuację gospodarczą, zmiany koniunktury, mogące mieć wpływ na wartość zabezpieczeń (w szczególności cen nieruchomości), wskaźnik LtV dla całego portfela kredytów, koncentrację z tytułu jednego rodzaju lub jednego dostawcy zabezpieczenia, efektywność prowadzonych działań egzekucyjnych, przestrzeganie zasad tworzenia rezerw celowych oraz wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego i innych regulacji przez pracowników w ramach sprawowanej kontroli wewnętrznej.

Na podstawie przeprowadzonej analizy portfela przyjętych zabezpieczeń prawnych wg stanu na dzień 31.12.2016 roku ryzyko to określono jako nieistotne, co skutkuje brakiem wyliczania dodatkowego wymogu kapitałowego.

2.1.6. Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka kredytowego

Bank podejmując decyzje o zaangażowaniu kredytowym dąży do uzyskania pełnego zabezpieczenia o jak najwyższej jakości przez cały okres kredytowania. Jakość zabezpieczeń Bank ocenia według ich płynności, aktualnej wartości rynkowej, wpływu na poziom tworzonych rezerw oraz możliwości zmniejszenia wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego.

Bank Spółdzielczy w Izbicy stosuje w szczególności techniki redukcji ryzyka kredytowego w postaci pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16.12.2008r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Bank przyjmuje zabezpieczenia ekspozycji kredytowych zgodnie z Instrukcją ustanawiania prawnych form zabezpieczeń w Banku Spółdzielczym w Izbicy. Wartość ekspozycji, co do których zastosowano technikę redukcji ryzyka kredytowego w formie pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych na dzień 31.12.2016r. w podziale przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Kategoria ekspozycji	Wartość nominalna ekspozycji kredytowej jako podstawa utworzenia rezerwy (tys. zł)	Rezerwa utworzona (tys. zł)	Kwota pomniejszeń (tys. zł)
1	Poniżej standardu	39	8	0
2	Wątpliwa	17	8	0
3	Stracona	2 356	285	2 071
4	Razem	2 412	302	2 071

Przyjmowane przez Bank zabezpieczenia ekspozycji kredytowych powinny spełniać kryterium płynności, wystarczającej wartości adekwatnej do kwoty zabezpieczanej ekspozycji oraz dostępu i możliwości kontroli.

Wartość przyjmowanych zabezpieczeń powinna zapewnić odpowiedni poziom wskaźnika LtV (czyli udziału kredytu w wartości zabezpieczenia) przez cały okres kredytowania. Proces ten podlega cyklicznemu monitorowaniu.

Bank preferuje stosowanie zabezpieczeń zwrotności kredytów, które pozwalają na:

- 1) skuteczną egzekucję należności Banku w przypadku braku spłaty ekspozycji kredytowej przez dłużnika Banku,
- 2) pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych w przypadku konieczności ich tworzenia.

Szczegółowy opis zabezpieczeń przyjmowanych przez Bank, jak i zasad ich monitoringu zawarty jest w Instrukcji ustanawiania prawnych form zabezpieczenia wierzytelności w Banku Spółdzielczym w Izbicy oraz Zasadach klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych.

Na podstawie Instrukcji ustanawiania prawnych form zabezpieczeń wierzytelności Banku Spółdzielczego w Izbicy, rozróżnia się w szczególności następujące formy zabezpieczenia stosowane przez Bank:

- 1) pełnomocnictwo do rachunku otwartego w Banku Spółdzielczym w Izbicy,
- 2) pełnomocnictwo do rachunku otwartego w innym Banku,
- 3) gwarancja,
- 4) hipoteka na nieruchomości mieszkalnej,
- 5) hipoteka pozostała,
- 6) kaucja,
- 7) poręczenie według prawa cywilnego,
- 8) przelew (cesja) wierzytelności,
- 9) przewłaszczenie na zabezpieczenie,
- 10) przystąpienie do długu,
- 11) ubezpieczenie kredytu przez towarzystwo ubezpieczeniowe,
- 12) weksel własny i poręczenie wekslowe (awal),
- 13) zastaw rejestrowy,
- 14) pozostałe zabezpieczenia.

2.2 Ryzyko płynności

Ryzyko płynności to zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat.

Celem zarządzania płynnością płatniczą w Banku jest zapewnienie terminowej realizacji bieżących i przyszłych zobowiązań wobec klientów (regulowania zobowiązań płatniczych, wypłat środków deponentom, wywiązania się z przyjętych zobowiązań kredytowych oraz pełnego wykonania udzielonych zobowiązań pozabilansowych).

Zarządzanie płynnością odbywa się zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.

Płynność rozpatrywana jest w następujących horyzontach czasowych:

- 1) w okresie najbliższego dnia (płynność dzienna i śróddzienna),
- 2) płynności do 1 miesiąca,
- 3) płynności do 12 miesięcy,
- 4) powyżej 12 miesięcy (płynności długoterminowa).

W procesie zarządzania ryzykiem płynności uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza Banku, która akceptuje poziom (profil) oraz apetyt na ryzyko płynności oraz sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka płynności z przyjętą strategią i planem finansowym,
- 2) Zarząd Banku odpowiedzialny jest za zarządzanie ryzykiem płynności w sposób zapewniający utrzymanie płynności dziennej, krótko, średnio i długoterminowej,
- 3) Główny Księgowy odpowiada za optymalne zarządzanie środkami Banku w celu jak najbardziej rentownego ich zagospodarowania oraz wywiązywania się Banku z zawartych umów kredytowych i depozytowych,
- 4) Zespół zarządzania ryzykami i analiz odpowiedzialny jest za pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka płynności dla Rady i Zarządu Banku oraz przygotowanie stosownych zmian w procedurach wewnętrznych Banku dotyczących zarządzania ryzykiem płynności,
- 5) Audyt wewnętrzny wykonywany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony.

Proces zarządzania ryzykiem płynności w Banku zawiera następujące elementy:

- 1) wyznaczanie i utrzymywanie nadzorczych norm płynności,
- 2) wyznaczanie i utrzymywanie normy krótkoterminowej (LCR) oraz wyznaczenie normy długoterminowej NSFR,
- 3) zarządzanie płynnością śróddzienną i dzienną,
- 4) wyznaczanie i sterowanie płynnością krótko, średnio i długoterminową,
- 5) szacowanie, prognoza i ocena środków stabilnych,
- 6) analiza luki płynności,
- 7) dokonywanie pogłębionej analizy płynności długoterminowej,
- 8) ustalanie i wyznaczanie wskaźników wczesnego ostrzegania,
- 9) pomiar i analiza ryzyka, monitorowanie płynności oraz kontrola przestrzegania limitów wewnętrznych,
- 10) konstruowanie i przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
- 11) reakcja na zagrożenia dla utrzymania płynności, uruchomienie i realizacja planów i procedur awaryjnych,
- 12) kontrola i weryfikacja poprawności działania procesu zarządzania ryzykiem płynności,
- 13) modyfikacja przyjętych założeń oraz metod.

Zgodnie z Uchwałą 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego Bank Spółdzielczy w Izbicy dokonuje kalkulacji nadzorczych miar płynności na każdy dzień roboczy. W 2016r. nadzorcze miary płynności kształtowały się na bezpiecznym poziomie. Zarówno płynność krótkoterminowa, jak i długoterminowa były niezagrożone. Wartość miar na dzień 31.12.2016 przedstawia się następująco:

	AKTYWA	Wartość
A1	Podstawowa rezerwa płynności	19 863
A2	Uzupełniająca rezerwa płynności	8 732
A3	Pozostałe transakcje zawierane na hurtowym rynku finansowym	3 421
A4	Aktywa o ograniczonej płynności	87 666
A5	Aktywa niepłynne	3 451
A6	Aktywa ogółem	123 133
	PASYWA	
B1	Fundusze własne pomniejszone o sumę wartości wymogów kapitałowych z tytułu ryz. rynkowego r. rozliczenia dostawy i r. kontrahenta	10 967
	NADZORCZE MIARY PŁYNNOŚCI	
M1	Współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem	0,23
M2	Współczynnik udziału aktywów niepłynnych funduszami własnymi	3,18

Bank Spółdzielczy w Izbicy kalkuluje na każdy dzień roboczy przewidziane w Rozporządzeniu CRR normy płynności:

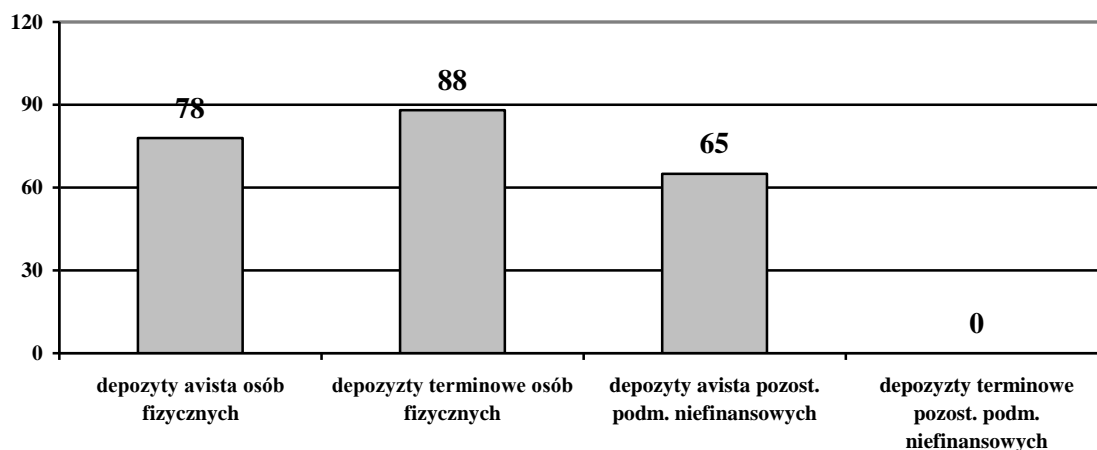
- 1) Wskaźnik płynności krótkoterminowej LCR, który służy do identyfikacji rozmiarów wysoce płynnych aktywów, których utrzymanie może zrównoważyć odpływ pieniądza w okresie najbliższych 30 dni. Na 31.12.2016r. wskaźnik kształtował się na poziomie 358,10%,
- 2) Wskaźnik płynności długoterminowej NSFR, ma pokazać w jakim stopniu Bank zabezpiecza stabilne finansowanie w okresie długoterminowym (powyżej 1 roku). Na 31.12.2016r. wskaźnik kształtował się na poziomie 97%.

Zarządzanie płynnością śróddzienną i dzienną polega na ustaleniu ilości środków płynnych potrzebnych do realizacji wszystkich zobowiązań pieniężnych w każdym dniu roboczym.

Płynność krótko, średnio i długookresowa mierzona jest i monitorowana w oparciu o następujące analizy:

- 1) urealnioną lukę płynności,
- 2) osadu we wkładach dla depozytów bieżących i terminowych z podziałem na podmioty,
- 3) stabilności bazy depozytowej,
- 4) analiza wskaźników płynności,
- 5) analiza pozycji pozabilansowych.

Depozyty łącznie na 31.12.2016r. wyniosły 110 486 tys. zł, w tym depozyty osób fizycznych 79 654 tys. zł, pozostałych podmiotów sektora niefinansowego -24 808 tys. zł, sektor finansowy – 2 000 tys. zł, natomiast budżetu- 4 024 tys. zł. 56,1% depozytów łącznie stanowią depozyty a'vista, natomiast 43,9%- depozyty terminowe. Wartość depozytów stabilnych na 31.12.2016r. wynosiła 82 088 tys. zł. Udział procentowy depozytów stabilnych poszczególnych grup podmiotów ilustruje poniższy wykres:

Przyjęte limity wewnętrzne oraz wskaźniki płynności służą zapewnieniu właściwego poziomu płynności w Banku i stanowią system ostrzegania przed nieplanowanymi zmianami struktury bilansu wpływającymi pośrednio na pogorszenie poziomu płynności. Bank przeprowadza półrocznie testy warunków skrajnych badające wpływ wystąpienia sytuacji szokowej związanej z czynnikami wewnątrz Banku, w systemie bankowym oraz będącego połączeniem obu wariantów na płynność w okresie do 7 i 30 dni. Bank posiada plany awaryjne utrzymania płynności, które opracowane zostały na wypadek, gdyby rozwiązania normalne stosowane w bieżącym zarządzaniu płynnością okazały się nieskuteczne.

Bank utrzymuje bufor nieobciążonych, wysokiej jakości aktywów płynnych, na wypadek zrealizowania się szeregu scenariuszy warunków skrajnych. Bufor płynności utrzymywany jest niezależnie od aktywów płynnych utrzymywanych w związku z prowadzeniem codziennej działalności, spełnienia przez Bank regulacyjnych norm płynności oraz innych norm dopuszczalnego ryzyka w działalności Banku.

Bufor płynności składa się z:

- 1) części podstawowej, służącej ochronie przed krótkotrwałymi najcięższymi zjawiskami kryzysowymi, kiedy Bank musi natychmiast wygenerować płynność po przewidywalnej cenie i bez pogorszenia sytuacji na rynku (horyzont przeżycia do 7 dni),
- 2) część uzupełniająca, służy ochronie przed mniej dotkliwymi, lecz dłużej utrzymującymi się zjawiskami (horyzont przeżycia do 30 dni).

Na dzień 31.12.2016r. Bank posiadał bufor płynności w kwocie 29 970 tys. zł.

Bank prowadzi działania w zakresie pozyskiwania finansowania poprzez stosowanie atrakcyjnego oprocentowania lokat terminowych oraz bogatą ofertę rachunków bankowych. Istotnym czynnikiem mającym wpływ na wzrost sprzedaży usług bankowych, w tym depozytów są działania reklamowe. Bank prowadzi i będzie prowadził działania reklamowe poprzez kampanie reklamowe przygotowane wspólnie z Bankiem Zrzeszającym oraz reklamę opracowaną i zamawianą samodzielnie przez Bank.

Bank monitoruje płynność na każdy dzień roboczy. W cyklach miesięcznych sporządzane są raporty, których wyniki przedstawiane są Zarządowi. Informacje o narażeniu na ryzyko płynności są prezentowane Radzie Nadzorczej w cyklach kwartalnych. Półrocznie sporządzany jest raport z realizacji Polityki zarządzania ryzykiem płynności oraz testy warunków skrajnych. W cyklach rocznych przeprowadzana jest pogłębiona analiza płynności. Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem płynności przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji regulacji wewnętrznych. Proces zarządzania ryzykiem płynności podlega badaniu i ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej.

2.3. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko negatywnego wpływu zmian stopy procentowej na aktualny i przyszły wynik finansowy Banku oraz jego kapitał, wynikające z wrażliwości stawek oprocentowania aktywów i pasywów Banku na zmianę rynkowych stóp procentowych.

Celem polityki zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest minimalizacja ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na wynik finansowy Banku, a w efekcie fundusze własne Banku.

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza Banku, która akceptuje poziom (profil) oraz apetyt na ryzyko stopy procentowej,
- 2) Zarząd Banku odpowiedzialny jest za zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
- 3) Główny Księgowy nadzoruje i analizuje operacje i stany na rachunkach Banku w aspekcie m.in. ryzyka stopy procentowej,
- 4) Zespół zarządzania ryzykami i analiz odpowiedzialny jest za monitorowanie i raportowanie ryzyka stopy procentowej dla Rady i Zarządu Banku oraz przygotowanie stosownych zmian w procedurach wewnętrznych Banku dotyczących zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
- 5) Zespół księgowo-rozliczeniowy dokonuje ewidencji księgowej i rozliczania transakcji, współpracuje z Głównym Księgowym i Stanowiskiem analiz zarządzania ryzykami i sprawozdawczości w zakresie ewidencji księgowej pozycji bilansu mających wpływ na procesy zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
- 6) Audyt wewnętrzny wykonywany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony.

W ramach ryzyka stopy procentowej, Bank wyróżnia następujące kategorie ryzyka:

- 1) ryzyko przeszacowania (ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania)-ryzyko niedopasowania terminów zmian oprocentowania aktywów odsetkowych i pasywów odsetkowych,
- 2) ryzyko bazowe- ryzyko wynika z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp procentowych instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe, które to instrumenty mają jednocześnie te same okresy przeszacowania,
- 3) ryzyko opcji klienta-wynika z wpisanych w produkty bankowe opcji klienta, które mogą

być zrealizowane w następstwie zmian stóp procentowych. Instrumenty zawierające opcje klienta są na ogół najbardziej typowe dla działalności bankowej, usytuowanej w portfelu bankowym i obejmują kredyty dające kredytobiorcy prawo spłaty przed terminem części lub całości kredytu oraz różnego typu depozyty, pozwalające deponentom wycofać środki w dowolnym momencie,

- 4) ryzyko krzywej dochodowości-polega na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi danego rynku lub indeksu, odnoszącymi się do różnych terminów przeszacowania.

Najważniejsza część ryzyka stopy procentowej w Banku związana jest z ryzykiem przeszacowania oraz ryzykiem bazowym, gdyż według obserwacji historycznych, w największym stopniu wpływa na poziom zmian wyniku odsetkowego.

Pomiar ryzyka przeszacowania oraz bazowego polega na:

- 1) porównaniu, metodą luki stopy procentowej, wielkości aktywów Banku przeszacowywanych w danym przedziale czasowym z wartością pasywów przeszacowywanych w tym samym przedziale czasowym, w podziale na poszczególne stopy referencyjne,
- 2) wyliczeniu zmian wyniku odsetkowego w przyjętych okresach, na podstawie założonych zmian stóp procentowych.

Ryzyko opcji klienta Bank bada na dwóch poziomach:

- 1) w ramach opracowywania nowych produktów lub zmian w już obowiązujących regulacjach, tak by uniknąć zawierania zobowiązań zbyt ryzykownych dla Banku,
- 2) poprzez analizę poziomu wykorzystywania opcji klienta, na podstawie zrywalności depozytów oraz spłat kredytów przed terminem umownym.

Ryzyko krzywej dochodowości występuje w sytuacji angażowania się Banku w instrumenty aktywne i pasywne z terminami przeszacowania powyżej 3 miesięcy.

Zarówno w zakresie ryzyka przeszacowania jak i bazowego Bank posiada dodatnią lukę niedopasowania. Na dzień 31.12.2016r. wysokość luki kształtowała się następująco:

Ryzyko przeszacowania:

Lp.	Przedział	Luka niedopasowania
1	A'vista	1 800
2	2-30 dni	- 835
3	1-3 m-cy	5 055
4	3-6 m-cy	-322
5	6-12 m-cy	8
6	Powyżej 12 m-cy	0
7	Razem	5 708

Ryzyko bazowe:

Luka netto	A'vista	2-30 dni	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12m-cy	Razem
Redyskonto weksli	0	9 335	0	0	0	9 335
Stawka WIBOR/WIBID 1M	1 895	13 755	0	0	0	15 650
Stopa referencyjna	0	8 684	0	0	0	8 684
Stawka WIBOR/WIBID 3M	0	15 887	6 326	0	0	22 213
Stawka WIBOR/WIBID 6M	0	1 427	0	0	0	1 427
Stopy własne Banku \geq 0,5%	- 95	- 5 980	- 1 271	-322	8	-7 660
Stopy własne Banku \leq 0,5%	0	-43 941	0	0	0	-43 941
Razem	1 800	-835	5 055	-322	8	5 708

Ze względu na dodatnią lukę niedopasowania Bank szczególnemu badaniu poddaje ryzyko stopy procentowej w przypadku spadku stóp procentowych.

Marża odsetkowa wyliczona wg struktury aktywów i pasywów na dzień 31.12.2016r. wynosi 3,71%.

W Banku przeprowadzane są testy warunków skrajnych w celu oszacowania zmian wyniku finansowego w przypadku spadku stóp o 0,35 p.p. (w przypadku ryzyka bazowego) oraz o 200 punktów bazowych (w przypadku ryzyka przeszacowania).

Ryzyko stopy procentowej	Zmiana stóp procentowych	Zmiana wyniku odsetkowego
Ryzyko przeszacowania	-2,00 p.p.	-1 091 tys. zł
Ryzyko bazowe	-0,35 p.p.	186 tys. zł

W celu ograniczenia poziomu ryzyka Bank przyjmuje wewnętrzne limity, wyznaczające dopuszczalny poziom ekspozycji na ryzyko stopy procentowej.

Na podstawie dokonywanego w cyklach miesięcznych pomiaru ryzyka stopy procentowej sporządzane są raporty, których wyniki przedstawiane są Zarządowi. Informacje o narażeniu na ryzyko stopy procentowej są prezentowane Radzie Nadzorczej w cyklach kwartalnych. Półrocznie sporządzany jest raport z realizacji Polityki zarządzania ryzykiem stopy procentowej. Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem stopy procentowej przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji regulacji wewnętrznych. Proces zarządzania ryzykiem stopy procentowej podlega badaniu i ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej.

2.4. Ryzyko walutowe

Bank przeprowadza transakcje w następujących walutach wymiennych:

1. EUR,
2. USD,
3. CHF,
4. GBP.

Ryzyko walutowe to ryzyko niekorzystnych zmian kursów walut obcych w stosunku do złotego, prowadzących do powstania znacznych strat w przypadku otwartych pozycji w walutach obcych. Uwzględniając, że zmienność kursów walut związana jest z czynnikami niezależnymi od Banku, w ramach zarządzania ryzykiem walutowym zawierane są transakcje o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych, a pozycje walutowe kształtowane są w granicach nie wiążących się z koniecznością utrzymywania wymogu kapitałowego.

Podstawowym celem ograniczenia ryzyka walutowego jest utrzymanie całkowitej pozycji walutowej w wysokości nie przekraczającej 2% funduszy własnych, tj. w wysokości niewiążącej się z koniecznością utrzymania minimalnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe jak również utrzymanie na wyznaczonym poziomie wszystkich limitów wewnętrznych.

Pozycja walutowa całkowita oraz pozycje walutowe indywidualne według stanu na dzień 31.12.2016r. utrzymywane były w wartościach granicznych nie generując podwyższonego ryzyka kursowego oraz w granicach niewiązących się z koniecznością utrzymania wymogu kapitałowego.

Na rynku walutowym, Bank przykłada szczególną uwagę do rozwoju operacji z klientami i prowadzi ciągle prace nad rozszerzeniem zakresu i udoskonaleniem oferty produktów i usług. Działania swoje opiera w szczególności na uelastycznieniu oferty produktowej, pozwalającej na lepsze zaspokojenie indywidualnych potrzeb klientów adekwatnie do sytuacji rynkowej.

W procesie zarządzania ryzykiem walutowym uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza Banku, która akceptuje poziom (profil) oraz apetyt na ryzyko walutowe,
- 2) Zarząd Banku odpowiedzialny jest za zarządzania ryzykiem walutowym,
- 3) Zespół zarządzania ryzykami i analiz odpowiedzialny jest za monitorowanie i raportowanie ryzyka walutowego dla Rady i Zarządu Banku oraz przygotowanie stosownych zmian w procedurach wewnętrznych Banku dotyczących zarządzania ryzykiem walutowym,
- 4) Zespół księgowo-rozliczeniowy dokonuje odpowiednich księgowania na rachunkach klientów operacji związanych z transferem środków zagranicę oraz z zagranicy,
- 5) Audyt wewnętrzny wykonywany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony.

Zespół zarządzania ryzykami i analiz monitoruje ryzyko walutowe w trybie dziennym. W cyklach miesięcznych sporządzane są raporty, których wyniki przedstawiane są Zarządowi. Informacje o narażeniu na ryzyko walutowe są prezentowane Radzie Nadzorczej w cyklach kwartalnych. Półrocznie sporządzany jest raport z realizacji Polityki zarządzania ryzykiem walutowym. Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem walutowym przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji regulacji wewnętrznych. Proces zarządzania ryzykiem walutowym podlega badaniu i ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej.

2.5. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne rozumiane jest jako możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmujące również ryzyko prawne. Ryzyko operacyjne obejmuje wszystkie istotne obszary działalności Banku, w tym produkty, procesy i systemy. Uwzględnia także czynniki wewnętrzne takie jak, struktura organizacyjna, specyfika działalności, użytkowane systemy informatyczne, specyfikę klientów, skargi klientów, jakość kadr i czynniki zewnętrzne, tj. otoczenie w którym Bank działa.

Straty operacyjne rozumiane są jako konsekwencje zdarzeń operacyjnych w postaci skutków finansowych związanych z danym zdarzeniem. Straty operacyjne dzielą się na:

- straty rzeczywiste (bezpośrednie)- tj. następstwa zdarzenia operacyjnego składające się z wszystkich realnie poniesionych kosztów,
- straty pośrednie- tj. straty, których Bank nie księguje w kosztach, ale najczęściej dotyczą utraconych przychodów lub innych korzyści albo dodatkowo poniesionych kosztów,
- straty potencjalne (straty brutto)- tj. wszystkie możliwe straty, które mogą zrealizować się w przypadku wystąpienia zdarzenia (rzeczywiste i pośrednie).

Celem strategicznym Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie ryzyka wystąpienia strat operacyjnych oraz dążenie do ich zminimalizowania. Cel ten jest realizowany poprzez zarządzania ryzykiem operacyjnym, które obejmuje podstawowe kierunki działań, czyli tzw. cele pośrednie:

- 1) określenie podstawowych procesów niezbędnych do zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- 2) bieżące prowadzenie i analizowanie rejestru zdarzeń i strat z tytułu ryzyka operacyjnego,
- 3) opracowanie ogólnych zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasad identyfikacji, oceny, monitorowania, zabezpieczenia, transferu ryzyka operacyjnego,
- 4) zarządzania kadrami,
- 5) określenie docelowego profilu ryzyka operacyjnego, uwzględniającego skalę i profil ryzyka operacyjnego obciążającego Bank,
- 6) zdefiniowanie tolerancji/apetytu Banku na ryzyko operacyjne, w tym wartości progowe sum strat danej klasy zdarzeń w określonym horyzoncie czasowym oraz określone działania, które Bank będzie podejmował w przypadku przekroczenia tych wartości,

7) przyjęcie założeń do systemu kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego.

Organizując proces zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank uwzględnia wymogi regulacyjne. Uchwały, a także rekomendacje Komisji Nadzoru Finansowego (w tym zwłaszcza Rekomendacja M) stanowią punkt wyjścia do przygotowania ram systemu kontroli i zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku. System zarządzania ryzykiem operacyjnym tworzą akty normatywne opisujące ten system, struktura organizacyjna systemu, narzędzia informatyczne wspomagające realizację procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz informacje o incydentach i zdarzeniach zaistniałych w tym obszarze.

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza Banku, która akceptuje poziom (profil) oraz apetyt na ryzyko operacyjne,
- 2) Zarząd Banku odpowiedzialny jest za zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- 3) Zespół zarządzania ryzykami i analiz odpowiedzialny jest za monitorowanie i raportowanie ryzyka operacyjnego dla Rady i Zarządu Banku oraz przygotowanie stosownych zmian w procedurach wewnętrznych Banku dotyczących zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- 4) Zespół rozwoju systemów bankowych i obsługi informatycznej monitoruje i koordynuje bezpieczeństwo obszaru technologii informatycznej i bankowości elektronicznej w Banku oraz dokonuje analiz ryzyka w tym obszarze,
- 5) Audyt wewnętrzny wykonywany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony.

Narzędziami oceny ryzyka operacyjnego służącymi do monitorowania ryzyka stosowanymi przez Bank są kluczowe wskaźniki ryzyka KRI oraz mapa ryzyka operacyjnego sporządzana na podstawie zarejestrowanych zdarzeń ryzyka operacyjnego. Ponadto Bank przeprowadza analizy nowych produktów, które mogą wpłynąć na zmianę profilu ryzyka. Ponadto dokonuje oceny ryzyka związanego z powierzeniem czynności firmom zewnętrznym przed podjęciem decyzji o zawarciu umowy outsourcingowej oraz monitoruje jakość wykonywania umowy. W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek nieprawidłowości lub zagrożeń podejmowane są działania mające na celu eliminację nieprawidłowości, zagrożeń lub rezygnację z outsourcingu. W Banku przeprowadza się testy warunków skrajnych z ryzyka operacyjnego na podstawie zgromadzonych danych o stratach oraz wpływie na poziom wymogu kapitałowego. Bank ogranicza pewne obszary ryzyka operacyjnego poprzez zapewnienie właściwych regulacji wewnętrznych i mechanizmów kontroli wewnętrznej, a także poprzez zastosowanie odpowiednich ubezpieczeń i poprzez wdrożenie właściwych planów utrzymania ciągłości działania i planów awaryjnych.

Poziom ekspozycji na ryzyko operacyjne ograniczony jest systemem limitów wewnętrznych, który podlega rocznej weryfikacji i obejmuje:

- 1) globalny limit strat na wysokość rocznych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego- ustalony w wysokości 100% wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne,
- 2) limity ryzyka operacyjnego wyrażone za pomocą KRI odnoszących się do:
 - a. transakcji (zrealizowane przelewy i operacje kasowe),

- b. nowych umów (kredytowych, depozytowych, ROR, rachunków bieżących),
 - c. systemów (próby włamań do systemu, niedostępności bankomatów i serwerów oraz naruszeń bezpieczeństwa systemu teleinformatycznego),
 - d. pracowników (absencji kadr, błędnych księgowania),
 - e. czynników zewnętrznych (oszustw zewnętrznych, szkód związanych z aktywami rzeczowymi),
- 3) kwartalnych limitów strat w poszczególnych kategoriach zdarzeń w stosunku do funduszy własnych.

Bank wyodrębnia następujące linie biznesowe, na podstawie art. 317 Rozporządzenia 575/2013 UE:

- 1) Bankowość detaliczna,
- 2) Bankowość komercyjna,
- 3) Płatności i rozliczenia.

Na podstawie macierzy bazylejskiej w 2016r. wszystkie zarejestrowane zdarzenia dotyczyły linii bankowość detaliczna.

Na potrzeby zarządzania ryzykiem operacyjnym dokonywana jest w Banku cykliczna identyfikacja procesów. Bank posiada dokumentację wewnętrzną opisującą procesy oraz dokonuje ich inwentaryzacji i przypisania właścicieli procesów. Spośród procesów kluczowych wyznaczane są procesy krytyczne, czyli takie które spowodują negatywne konsekwencje finansowe lub pozafinansowe po przerwaniu działania procesu na ponad 24 godziny oraz identyfikowane krytyczne zasoby, niezbędne do prawidłowego funkcjonowania procesów.

W 2016 roku wystąpiły zdarzenia z oszacowaną stratą potencjalną w tys. zł, w podziale na kategorie zdarzeń:

Kategoria zdarzeń	Oszacowana strata potencjalna zdarzeń
1. Oszustwa wewnętrzne	3
2. Oszustwa zewnętrzne	3
3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwa pracy	32
4. Klienci, produkty i praktyki operacyjne	145
5. Szkody związane z aktywami rzeczowymi	2
6. Zakłócenia działalności banku i awaria systemów	13
7. Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	6

Na podstawie rejestru zdarzeń operacyjnych stwierdzono, że większość zdarzeń, które wystąpiły w 2016 roku uznaje się za nieistotne (ryzyko na poziomie akceptowalnym). Niewielka strata i niewielka częstość występowania tych zdarzeń nie stanowiła zagrożenia dla funkcjonowania Banku. Nie były konieczne dodatkowe środki ochrony ani dodatkowe

działania monitorujące. W 2016 nie wystąpiły zdarzenia o wysokiej częstotliwości i dotkliwości (ryzyko na poziomie krytycznym), wymagające podjęcia niezwłocznych dodatkowych środków ochrony lub rezygnacji z podejmowania ryzyka.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego według metody wskaźnika bazowego zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu 575/2013 UE na dzień 31.12.2016 roku został wyznaczony na poziomie 560 tys. zł. W 2016 roku nie odnotowano strat finansowych przekraczających bufor wymogu kapitałowego.

Pracownicy Banku zobowiązani są do dokonania wpisu incydentu do rejestru w dniu, w którym zaistniały zdarzenia ryzyka operacyjnego. W cyklach kwartalnych sporządzane są analizy ryzyka operacyjnego oraz bezpieczeństwa systemów informatycznych, których wyniki przedstawiane są Zarządowi. Informacje o narażeniu na ryzyko operacyjnym są prezentowane Radzie Nadzorczej w cyklach kwartalnych. Półrocznie sporządzany jest raport z realizacji Polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym, informacja o prowadzonych sprawach sądowych, sprawozdanie z wdrażania Instrukcji „prania brudnych pieniędzy”. Rocznie sporządzana jest mapa ryzyka, samooceny ryzyka procesów, ocena pracowników, stosowania zasad ładu korporacyjnego. Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem operacyjnym przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji regulacji wewnętrznych. Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym podlega badaniu i ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej.

2.6. Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności to ryzyko rozumiane jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania.

Celem bezpośrednim zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku jest zapewnienie zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi oraz z uwzględnieniem rekomendacji nadzorczych. Celem pośrednim jest ograniczenie występowania ryzyka prawnego oraz ryzyka operacyjnego, stanowiących podstawę występowania ryzyka braku zgodności.

Bank posiada sformalizowane zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności zawarte w Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Izbicy oraz w Polityce zgodności.

W celu minimalizowania ryzyka braku zgodności w Banku podejmowane są działania o charakterze:

1. organizacyjnym - wdrożenie zasad pomiaru oraz monitorowania ryzyka braku zgodności. W tym celu Zarząd zapewnia odpowiednią do skali i złożoności działalności, zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną, dostosowaną do zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem braku zgodności,

2. proceduralnym - opracowanie i wdrożenie odpowiednich regulacji wewnętrznych, okresowa ich weryfikacja, przeprowadzenie szkoleń wśród pracowników oraz wprowadzenie mechanizmów kontrolnych,
3. kontrolnym - ujęcie w procedurach kontroli funkcjonalnej (bieżącej i następnej) oraz w procedurach audytu wewnętrznego zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem braku zgodności.

W procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza Banku, która zatwierdza Politykę zgodności, sprawuje nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności, otrzymuje sprawozdania i raporty z przeprowadzanych audytów i kontroli wewnętrznej,
- 2) Zarząd Banku odpowiedzialny jest za zarządzanie ryzykiem braku zgodności,
- 3) Zespół zarządzania ryzykami i analiz odpowiedzialny jest za monitorowanie i raportowanie ryzyka braku zgodności dla Rady i Zarządu Banku oraz przygotowanie stosownych zmian w procedurach wewnętrznych Banku dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- 4) Kierownicy komórek organizacyjnych pełniący kontrolę funkcjonalną,
- 5) Audyt wewnętrzny wykonywany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony,
- 6) Wszyscy pracownicy Banku odpowiedzialni za przestrzeganie procedur wewnętrznych Banku oraz kontrolę bieżącą na zajmowanym stanowisku pracy.

Raportowanie ryzyka braku zgodności oraz realizację polityki zgodności odbywa się w cyklach półrocznych do Zarządu i Rady Nadzorczej. Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem braku zgodności przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji regulacji wewnętrznych. Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności podlega badaniu i ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej.

2.7. Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe jest to ryzyko nieosiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia działalności w rywalizacji rynkowej. Ryzyko to obejmuje ryzyko strategiczne, ryzyko wyniku finansowego, ryzyko otoczenia ekonomicznego, ryzyko regulacyjne, ryzyko konkurencji.

Celem zarządzania ryzykiem biznesowym jest utrzymanie stałej, niewrażliwej na zmiany otoczenia pozycji rynkowej i ekonomicznej, poprzez właściwy proces zarządzania strategicznego, monitorowania otoczenia i postępów strategii, planowania i zarządzania wynikiem finansowym oraz pomiar wrażliwości Banku na zmianę czynników otoczenia i podejmowania działań mających na celu zmniejszenie wrażliwości Banku w przypadku stwierdzenia ekspozycji na zmianę poziomu ryzyka, wynikającą ze zmian sytuacji zewnętrznej.

Do czynników ryzyka biznesowego należą:

- 1) nieprawidłowy proces planowania wraz z późniejszym przenoszeniem planów na poziom operacyjny,

- 2) podejmowanie błędnych lub niekorzystnych decyzji biznesowych, ich wadliwa realizacja lub brak adaptacji podjętych wcześniej decyzji do zmieniających się czynników wewnętrznych i zewnętrznych,
- 3) zmiany przepisów powodujące konieczność zmiany sposobu prowadzenia działalności,
- 4) zmiana sytuacji gospodarczej powodujące trudności z planowaniem i późniejszą realizacją,
- 5) wzrastająca konkurencja innych banków.

W celu zmniejszenia zagrożeń płynących z narażenia na ryzyko biznesowe Bank prowadzi następujące działania:

- 1) wdraża efektywny system planowania finansowego/strategicznego oraz jego monitorowania,
- 2) monitoruje zmiany w prawie i dostosowywanie do nich działalności Banku,
- 3) analizuje działania konkurencyjnych banków i umiejętnie na nie reaguje,
- 4) monitoruje zmiany otoczenia społeczno- gospodarczego Banku,
- 5) ocenia narażenie Banku na przyszłą wielkość ryzyka poprzez ocenę wyników testowania warunków skrajnych,
- 6) dokonuje oceny istotności ryzyka biznesowego i w razie konieczności alokuje odpowiednie fundusze własne na pokrycie istotnych strat z tytułu ryzyka,
- 7) zapewnia odpowiednie szkolenia dla kadry uczestniczącej w zarządzaniu ryzykiem biznesowym.

W procesie zarządzania ryzykiem biznesowym uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza Banku, która zatwierdza Strategię działania Banku, Plan finansowy oraz zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania. Sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowanego ryzyka ze Strategią i Planem finansowym,
- 2) Zarząd Banku opracowuje Strategię działania Banku, zatwierdza Plan finansowy, odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, jest odpowiedzialny za opracowanie i wprowadzenie procedur z tego zakresu,
- 3) Główny Księgowy opracowuje Plan finansowy oraz monitoruje stopień jego wykonania, przekazuje Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku informacje z zakresu ryzyka biznesowego,
- 4) Zespół zarządzania ryzykami i analiz uczestniczy w opracowaniu Planu finansowego, przeprowadza testy warunków skrajnych odnoszących się do ryzyka biznesowego,
- 5) Audyt wewnętrzny wykonywany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony.

Realizację podstawowych wielkości z planu finansowego (w tys. zł) na koniec 2016 roku przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Plan na 2016r	Wykonanie	Realizacja w %
1. Suma bilansowa	116 000	123 586	106,54%
2. Przychody z tytułu odsetek	4 100	4 941	120,51%

3. Koszty z tytułu odsetek	950	1 051	110,63%
4. Fundusze własne	10 820	10 967	101,36%
5. Przychody ogółem	5 130	6 237	121,58%
6. Koszty ogółem	4 530	5 619	124,04%
7. Wynik finansowy brutto	600	616	102,67%
8. Współczynnik kapitałowy	16,00	14,55	90,94%

Bank analizuje ryzyko biznesowe kwartalnie wraz z analizą planu finansowego. Bank dokonuje z minimum roczną częstotliwością (na etapie budowy planów finansowych) przeglądu otoczenia, w którym funkcjonuje, a także swojej pozycji rynkowej, w szczególności weryfikacji swojej pozycji konkurencyjnej, podstawowych zmian w strukturze rynku oraz strategii konkurowania innych podmiotów obecnych na rynku. Analizie podlegają także zmiany w otoczeniu regulacyjnym, polityce gospodarczej rządu i zmiany technologiczne pod kątem potencjalnego wpływu na ryzyko osiągnięcia celów strategicznych. Proces zarządzania ryzykiem biznesowym podlega badaniu i ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej.

2.8. Ryzyko kapitałowe

Ryzyko kapitałowe definiowane jest jako ryzyko niewłaściwej struktury posiadanych funduszy własnych w relacji do skali i rodzaju działalności lub ryzyko ewentualnych problemów Banku w pozyskaniu dodatkowego kapitału (funduszy), w szczególności gdy proces ten musi być przeprowadzony szybko lub w okresie niesprzyjających warunków rynkowych.

Celem zarządzania ryzykiem kapitałowym jest zwiększenie bezpieczeństwa prowadzonej działalności poprzez zapewnienie obecnie i w przyszłości właściwej ilości i jakości kapitałów adekwatnych do ryzyka prowadzonej działalności. Bank dąży do systematycznego wzrostu funduszy własnych, poprzez maksymalizację wyniku finansowego oraz jego przeznaczenie na zwiększenie funduszy własnych, co zapewnia bezpieczeństwo zgromadzonym depozytom, przy osiągnięciu odpowiedniego poziomu rentowności prowadzonej działalności.

Ryzyko kapitałowe jest zdeterminowane przez czynniki wewnętrzne takie jak polityka Banku w stosunku do jego aktywów i pasywów oraz czynniki zewnętrzne np. ustawodawstwo polskie i europejskie, rekomendacje KNF czy sytuację gospodarczą kraju.

Limity wewnętrzne dotyczące alokacji funduszy własnych na poszczególne ryzyka ustalone są na podstawie danych historycznych, planowanego rozwoju działalności oraz prognozy kształtowania się poziomu funduszy własnych. W Banku funkcjonują następujące limity wewnętrzne odnośnie alokacji funduszy własnych po poszczególne rodzaje ryzyka:

Limity alokacji funduszy własnych na poszczególne ryzyka	Wykonanie na 31.12.2016
--	-------------------------

Ryzyko kredytowe/kapitały ogółem	71,0%
Ryzyko operacyjne/kapitały ogółem	85,2%
Ryzyko rynkowe/kapitały ogółem	-
Ryzyko koncentracji/kapitały ogółem	-
Ryzyko stopy procentowej/kapitały ogółem	-
Ryzyko płynności/kapitały ogółem	93,7%
Ryzyko kapitałowe/kapitały ogółem	-
Ryzyko biznesowe/kapitały ogółem	-
Ryzyko braku zgodności/kapitały ogółem	-
Ryzyka pozostałe/kapitały ogółem	-

W procesie zarządzania ryzykiem kapitałowym uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad adekwatnością kapitałową systemu zarządzania kapitałem w Banku,
- 2) Zarząd Banku odpowiedzialny jest za wdrożenie efektywnego systemu zarządzania kapitałem na poziomie adekwatnym do skali działalności Banku, poprzez przyjęcie i wdrożenie struktur, procedur i narzędzi niezbędnych do aktywnego zarządzania kapitałem,
- 3) Zespół zarządzania ryzykami i analiz dokonuje oceny adekwatności kapitałowej, dokonuje wyliczenia współczynnika kapitałowego,
- 4) Audyt wewnętrzny wykonywany Przez Spółdzielnię Systemu Ochrony.

Analiza adekwatności kapitałowej przedkładana jest Zarządowi i Radzie Nadzorczej kwartalnie.

3. Fundusze własne (uznany kapitał)

3.1. Podstawowe informacje

Uznany kapitał stanowi źródło finansowania działalności Banku i jest gwarancją jego rozwoju. Bank posiada uznany kapitał odpowiadający wymogom nadzorczym oraz dostosowany do rozmiaru prowadzonej działalności tj. na poziomie zapewniającym stabilną sytuację ekonomiczną.

Bank Spółdzielczy w Izbicy ujawnia informacje dotyczące uznanego kapitału zgodnie z przepisami art. 492 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. oraz zgodnie z wymogami zawartymi w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013r. ustanawiającemu wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (załącznik nr 6 do rozporządzenia nr 1423/2013).

Do uznanego kapitału zaliczono:

- 1) Kapitał TIER I, w tym kapitał podstawowy TIER I (CET I) oraz kapitał dodatkowy TIER I (AT I- na dzień 31.12.2016r. nie występował w Banku),
- 2) Kapitał TIER II (na dzień 31.12.2016r. nie występował w Banku).

Kapitał podstawowy TIER I obejmuje:

- a) wpłacony fundusz udziałowy, który stanowi w Banku „prawo nabyte” i jest amortyzowany zgodnie z pismem KNF z dnia 3 grudnia 2013 r. znak: DBS/DBS_W5/7177/16/52/2013. Do czasu ukazania się znowelizowanych przepisów dotyczących ustawy Prawo spółdzielcze i statutu Banku, Bank wykazuje opłacony fundusz udziałowy w rachunku funduszy własnych, w ramach korekt okresu przejściowego, według następujących zasad:
- podstawę obliczeń stanowiła kwota udziałów opłaconych przez udziałowców Banku według stanu na 31 grudnia 2011 r.,
 - kwota ta pomniejszona została o wszelkie wypłaty i wyksięgowania udziałów, które były wpłacone do 31 grudnia 2011 r.,
 - każdego roku, począwszy od początku 2014r., kwota jest amortyzowana odpowiednio: 20% w 2014 r., po 10% od 2015 r. do 2021 r, oraz jednorazowo 10% w dniu 01.01.2022 r., co jest zgodne z pismem KNF z dnia 3 grudnia 2013 r. znak: DBS/DBS_W5/7177/16/52/2013,
 - Bank do pomniejszania w/w składnika kapitałów stosuje amortyzację jednorazową,
 - Bank występował o zgodę na wypłatę udziałów do Komisji Nadzoru Finansowego. Zgodnie z decyzją z dnia 16 czerwca 2016r. znak DBS/DBS_W2/7105/53/5/2016/MR Komisja zezwoliła Bankowi na obniżenie funduszu udziałowego o kwotę 10 000 zł z czego wypłacono 10 000 zł,
 - na dzień 31.12.2016r fundusz udziałowy po amortyzacji wyniósł **218 400 zł**,
- b) kapitał rezerwowy odpowiednio fundusz zasobowy.
- w wyniku dokonanego odpisu z zysku za 2015r. kapitał rezerwowy wzrósł o kwotę 277 363,28 zł,
 - na dzień 31.12.2016r. kapitał rezerwowy wyniósł **10 967 313,60zł**,
- c) skumulowane inne całkowite dochody, w skład których wchodzi fundusz z aktualizacji rzeczowych aktywów trwałych, który na dzień 31.12.2016r. wyniósł **92 064,33 zł**.

Pomniejszenia kapitału podstawowego TIER I:

- a) wartości niematerialne i prawne w wartości bilansowej, które na dzień 31.12.2016r. wyniosły - **116 270,73 zł**,
- b) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym TIER I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji, które na dzień 31.12.2016r. wyniosły - **992 928,64 zł**,
- c) inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym TIER I, w skład których wchodzi amortyzacja funduszu z aktualizacji wyceny. Każdego roku, począwszy od początku 2015r., kwota jest amortyzowana odpowiednio: 60% w 2015 r., 40% w 2016r. oraz 20% w 2017r., co jest zgodne z pismem KNF z dnia 26 marca 2015r. znak: DRB/DRB_II/0735/29/17/2015. Bank do pomniejszania w/w składnika kapitałów stosuje amortyzację jednorazową. Na dzień 31.12.2016r. korekta wyniosła -**36 825,73zł**.

3.2. Struktura uznanego kapitału

Poniższe zestawienie przedstawia poziom poszczególnych pozycji uznanego kapitału Banku według stanu na dzień 31.12.2016 roku (w tys. zł)

UZNANY KAPITAŁ	10 967
KAPITAŁ TIER I	10 967
KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I	10 967
Instrumenty kapitałowe kwalifikujące się jako kapitał podstawowy Tier I	0
Zyski zatrzymane	0
Zyski zatrzymane w poprzednich latach	0
Uznany zysk lub uznana strata	0
Zysk lub strata możliwe do przypisania właścicielom jednostki dominującej	468
(-) Część nieuznanego zysku z bieżącego okresu lub nieuznanego zysku rocznego	-468
Skumulowane inne całkowite dochody	92
Kapitał rezerwowy	10 760
Fundusze ogólnego ryzyka bankowego	50
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale podstawowym Tier I podlegających zasadzie praw nabytych	218
(-) Inne wartości niematerialne i prawne	-116
(-) Instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	-993
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	-37
KAPITAŁ DODATKOWY TIER I	0,00
KAPITAŁ TIER II	0,00

4. Adekwatność kapitałowa

4.1 Informacje ogólne

Bank Spółdzielczy w Izbicy dostosowuje wielkość uznanego kapitału do poziomu i rodzaju ryzyka, na jakie jest narażony oraz do charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności. W tym celu w Banku opracowano i wdrożono proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego, tzw. ICAAP.

Celem procesu szacowania kapitału wewnętrznego, jest ustalenie wielkości kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, z uwzględnieniem przewidywanego poziomu ryzyka. Proces szacowania kapitału wewnętrznego opiera się na rzetelnych wynikach oceny ryzyka. Ocena adekwatności kapitałowej uwzględnia czynniki ilościowe, jak i jakościowe.

Bank tworzy minimalne wymogi kapitałowe na poszczególne rodzaje ryzyka obliczane na podstawie Rozporządzenia UE, które obejmują:

- a) łączną ekspozycję na ryzyko kredytowe, wyliczaną metodą standardową pomnożoną przez 8%, zgodnie z zapisami Rozporządzenia 1423/2013 UE,

- b) wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego (rozumianego jako ryzyko walutowe), równe łącznej ekspozycji na ryzyko rynkowe,
- c) wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego – równy ekspozycji na ryzyko operacyjne, obliczanej metodą bazowego wskaźnika.

Następnie Bank ocenia, czy minimalny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko występujące w Banku i w przypadku uznania minimalnych wymogów kapitałowych za nie wystarczające, tworzy dodatkowe wymogi kapitałowe w oparciu o „Procedurę szacowania kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej”.

Do **ryzyk istotnych** Bank zalicza następujące ryzyka:

- 1) Ryzyko kredytowe,
- 2) Ryzyko rynkowe,
- 3) Ryzyko operacyjne,
- 4) Ryzyko koncentracji dużych zaangażowań,
- 5) Ryzyko koncentracji branżowej,
- 6) Ryzyko koncentracji przyjętych form zabezpieczenia,
- 7) Ryzyko koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy,
- 8) Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- 9) Ryzyko płynności,
- 10) Ryzyko wyniku finansowego (ryzyko biznesowe),
- 11) Ryzyko kapitałowe,
- 12) Ryzyko braku zgodności.

Do ryzyk występujących w działalności Banku, **nie uznanych za ryzyka istotne**, należą:

- 1) Ryzyko cyklu gospodarczego,
- 2) Ryzyko strategiczne,
- 3) Ryzyko utraty reputacji,
- 4) Ryzyko transferowe,
- 5) Ryzyko modeli.

4.2. Wymóg z tytułu ryzyka kredytowego

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego został wyliczony z wykorzystaniem metody standardowej. Zgodnie z Rozporządzeniem CRR, Bank Spółdzielczy w Izbicy uwzględnił w obliczeniach łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko kredytowe współczynnik wsparcia MSP. Współczynnik ten wynosi 0,7619 i stosowany jest wobec przedsiębiorstw i ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach.

Poniższa tabela przedstawia łączną kwotę ekspozycji według wyceny bilansowej wraz z ekwiwalentem pozabilansowym, bez uwzględniania skutków ograniczania ryzyka kredytowego na dzień 31.12.2016 w tys. zł wraz z wyliczonym wymogiem kapitałowym dla poszczególnych kategorii ekspozycji.

Lp.	Kategoria ekspozycji	Pierwotna kwota ekspozycji	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem	Wymóg kapitałowy
1.	ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	7 861	0	0
2.	ekspozycje wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	8 442	1 688	135
3.	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	18	18	1
4.	ekspozycje wobec instytucji	20 129	0	0
5.	ekspozycje wobec przedsiębiorstw	26 352	20 077	1 606
6.	ekspozycje detaliczne	6 590	4 943	396
7.	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	44 493	33 655	2 692
8.	ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązań	2 085	3 100	248
9.	Ekspozycje kapitałowe	1 699	1 699	136
10.	inne ekspozycje	7 337	3 196	256
RAZEM		125 006	80 348	5 470

Wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe Banku na dzień 31.12.2016 wyniósł 5 470 tys. zł. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego stanowił 90,72% łącznego wymogu kapitałowego.

Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego wg wagi ryzyka (w tys. zł)

Waga ryzyka	Pierwotna kwota ekspozycji	Podział skorygowanej ekspozycji pozabilansowej przez współczynniki konwersji				Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem	Wymóg kapitałowy dla ryzyka kredytowego
		0%	20%	50%	100%		
0%	32 131	0	0	0	0	0	0
20%	8 442	0	0	0	0	1 688	135
75%	27 154	0	237	339	0	20 366	1 629
100%	55 251	0	1 482	1 649	0	43 279	3 462
150%	2 028	0	0	0	0	3 043	243
250%	0	0	0	0	0	0	0
Razem	125 006	0	1 719	1 998	0	57092	4567

4.3. Pozostałe wymogi kapitałowe

Bank nie prowadzi działalności handlowej co oznacza, że wylicza wymogi kapitałowe tylko dla portfela bankowego. Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych

dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, Bank Spółdzielczy w Izbicy, poza ryzykiem kredytowym opisanym powyżej, wylicza minimalne wymogi kapitałowe na:

- 1) Ryzyko rynkowe (w Banku stanowi tylko ryzyko walutowe), które w Banku na dzień 31 grudnia 2016r. nie wystąpiło,
- 2) Ryzyko operacyjne na 31.12.2016r. wartość wymogu równa 560 tys. zł.

Dodatkowe wymogi kapitałowe obejmują:

- 1) ryzyko płynności - wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka płynności rozumiany jest jako roczny dodatkowy koszt utrzymania wskaźnika aktywa płynne do aktywów ogółem na minimalnym wymagalnym poziomie, przy założeniu zaistnienia sytuacji szokowej zakładającej nagły spadek depozytów o 20%, przy jednoczesnym założeniu konieczności utrzymania wartości wskaźnika udziału aktywów płynnych w aktywach ogółem na poziomie minimum 20%. Na dzień 31.12.2016r. wymóg z tego tytułu wyniósł 261 tys. zł,
- 2) ryzyko stopy procentowej – wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka stopy procentowej wyznaczany jest na ryzyko przeszacowania i bazowe w wysokości stanowiącej nadwyżkę ponad 10% funduszy własnych przy założeniu zaistnienia sytuacji szokowej zakładającej zmianę oprocentowania o 200 punktów bazowych. W zakresie ryzyka krzywej dochodowości wymóg szacuje się jako stratę w skali 12 miesięcy z tytułu posiadania instrumentów finansowych w aktywach i pasywach z terminami przeszacowania powyżej 3 miesięcy, natomiast w zakresie ryzyka opcji klienta jako poziom spleconych kredytów i zerwanych depozytów, przemnożony przez wskaźnik marży odsetkowej obliczony na datę analizy. Na dzień 31.12.2016r. wymóg w tym zakresie nie występował,
- 3) ryzyko koncentracji zaangażowań kredytowych - wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka koncentracji stanowi kwota przekroczenia przyjętych limitów wobec podmiotów z tej samej branży, koncentracji przyjętych form zabezpieczeń oraz w jednorodny instrument finansowy przemnożona przez 8%. Na dzień 31.12.2016r. wymóg w tym zakresie nie występował,
- 4) ryzyko koncentracji dużych zaangażowań - wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka koncentracji dużych zaangażowań stanowi kwota przekroczenia wewnętrznego limitu odnoszącego się do sumy dużych zaangażowań przemnożona przez 8%. Na dzień 31.12.2016r. wymóg w tym zakresie nie występował,
- 5) ryzyko wyniku finansowego (ryzyko biznesowe)- na dzień 31.12.2016r. wymóg w tym zakresie nie występował,
- 6) ryzyko kapitałowe- na dzień 31.12.2016r. wymóg w tym zakresie nie występował,
- 7) ryzyko braku zgodności- na dzień 31.12.2016r. wymóg w tym zakresie nie występował.

Szczegółowy opis metod stosowanych przez Bank w wyznaczaniu wymogów kapitałowych zawiera Procedura szacowania kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Izbicy.

Wymogi kapitałowe Banku na poszczególne rodzaje ryzyka według stanu na 31.12.2016r (w tys. zł)

Rodzaj ryzyka	Wymagany według Banku łączny kapitał wewnętrzny na zabezpieczenie ryzyka	Alokacja kapitału według minimalnych wymogów kapitałowych	Alokacja kapitału ponad minimalne wymogi kapitałowe
Ryzyko kredytowe	5 470	5 470	0
Ryzyko rynkowe	0	0	0
Ryzyko operacyjne	560	560	0,00
Pozostałe wymogi	0	0	-
Łączny kapitał wewnętrzny na ryzyka objęte wyznaczeniem minimalnego wymogu kapitałowego	6 030	6 030	0
Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:	0	-	0
koncentracji dużych zaangażowań	0	-	0
koncentracji w sektor gospodarki	0	-	0
koncentracji przyjętych form zabezpieczenia	0	-	0
koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy	0	-	0
koncentracji geograficznej	0	-	0
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	0	-	0
Ryzyko płynności	261	-	261
Ryzyko wyniku finansowego	0	-	0
Ryzyko kapitałowe, z tego:	0	-	0
amortyzacja pozycji funduszy własnych	0	-	0
ryzyko koncentracji dużych udziałów	0	-	0
Pozostałe ryzyka, z tego:	0	-	0
ryzyko cyklu gospodarczego	0	-	0
ryzyko strategiczne	0	-	0
ryzyko utraty reputacji	0	-	0
ryzyko transferowe	0	-	0
ryzyko modeli	0	-	0
Kapitał wewnętrzny	6 291	5 119	261
Fundusze własne	10 967	-	-
Uznany kapitał	10 967	-	-
Kapitał podstawowy CET1	10 967	-	-
Kapitał Tier I	10 967	-	-
Nadwyżka (+) / niedobór (-) funduszy własnych	4 676	-	-
Łączny współczynnik kapitałowy [%]	14,55	-	-
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I [%]	14,55	-	-
Współczynnik kapitału Tier I [%]	14,55	-	-
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy [%]	13,95	-	-

5. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym

Na dzień 31.12.2016r. Bank Spółdzielczy w Izbicy posiadał zaangażowanie kapitałowe w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.:

1) Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży nienotowane na giełdzie:

Akcje serii H 101 460 zł,

Akcje serii I	176 000 zł,
Akcje serii J	110 000 zł,
Akcje serii L	100 000 zł,
Akcje serii M	200 000 zł,
Akcje serii O	100 000 zł,
Akcje serii R	100 000 zł,
Akcje serii T	200 000 zł,

2) Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności:

Obligacje zwykłe Banku BPS S.A. 827 000 zł.

Obligacje podporządkowane Banku BPS S.A. 600 000 zł.

6. Dźwignia finansowa

Bank Spółdzielczy w Izbicy kalkuluje wskaźnik dźwigni finansowej zgodnie z przepisami Rozporządzenia CRR. Wprowadzenie wskaźnika pokazującego relację pomiędzy kapitałem Tier I, a wartością ekspozycji bilansowych i pozabilansowych ma na celu ograniczenie nieadekwatnego w relacji do posiadanej bazy kapitałowej zadłużania się Banku.

Wartość wskaźnika dźwigni na dzień 31.12.2016r. zgodnie z wyliczeniem w okresie przejściowym wynosiła 8,78.

7. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze

Zasady wynagradzania osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Izbicy w myśl zapisów Uchwały 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego określone zostały w zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą Banku: „Ogólnych zasadach polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Izbicy” oraz „Polityce zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Izbicy”.

Do stanowisk kierowniczych występujących w Banku w rozumieniu Uchwały 258/2011 KNF zalicza się członków Zarządu: Prezesa Zarządu, Wiceprezesa Zarządu ds. finansowo-księgowych i Wiceprezesa Zarządu ds. handlowych.

Wynagrodzenie osób zajmujących stanowiska kierownicze składa się z wynagrodzenia stałego – wynagrodzenie zasadnicze i wynagrodzenia zmiennego – premii. Wynagrodzenie stałe wypłacane jest w okresach miesięcznych, premie mogą być przyznawane i wypłacane w okresach kwartalnych.

Wynagrodzenie zmienne nie może być wyższe niż 50% wynagrodzenia zasadniczego wypłaconego w kwartale, za który wypłacane jest wynagrodzenie zmienne. Wysokość wynagrodzenia zmiennego ustala Rada Nadzorcza, po ocenie efektów pracy osób zajmujących stanowiska uznane w Banku za kierownicze w oparciu o wyniki całego Banku oraz ocenę efektów ich pracy obejmującą:

- zarządzanie działalnością Banku, w tym ryzykiem,

- osiągnięte wyniki działalności, w tym jakość portfela kredytowego i płynność,
- zachowanie zgodności działania z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi i przejawiającą się w stopniu wykonania zysku netto, zwrocie z kapitału własnego (ROE), jakości portfela kredytowego oraz współczynnika kapitałowym w odniesieniu do planu finansowego w poszczególnych latach podlegających ocenie oraz założeń przyjętych w Strategii Banku na dany okres. Wynagrodzenia zmiennego nie przyznaje się lub zmniejsza się je proporcjonalnie za okres, w którym Bank prowadzi działalność ze stratą. W Banku wypłata wynagrodzenia zmiennego nie podlegała odroczeniu.

W 2016 roku wynagrodzenie zmienne osób zajmujących stanowiska kierownicze stanowiło 18,03% wynagrodzenia zasadniczego tych osób.

Sporządził: Frączek Patryk
Izbica dn. 06.07.2017r.

Oświadczenie Zarządu Banku

Zarząd Banku Spółdzielczego w Izbicy niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w „Informacji dotyczącej adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Izbicy podlegającej ujawnieniom według stanu na dzień 31.12.2016r.” są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Stanowisko:	Imię i nazwisko	Podpis
Prezes Zarządu	Marcin Wojewoda	
Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych	Agnieszka Wołoch	
Wiceprezes Zarządu ds. handlowych	Paweł Zieliński	
Wiceprezes Zarządu ds. zgodności i kontroli	Teresa Zych	

Izbica, 06.07.2017.